

Pasteltekeningen en kleurenhoutsneden in Kulturhus Giethoorn

■ Harm Visserman koestert schoonheid van verval

„De pasteltechniek stelt me in staat om schilder kunstig te werken,” benadrukt Harm Visserman. Bondiger kan hij zijn fascinatie voor het werken met pastelkrijt niet verklaren.

WIM VAN DER BEEK

De kunstenaar uit Oldemarkt is een man van weinig woorden. Hij blijft graag op de achtergrond. Achter de schermen verzet hij bergen werk, onder meer als secretaris van de Kunstkring Steenwijkerland, die hij in 2015 met andere enthousiaste kunstliefhebbers opzette. Over zijn onvermoeibare inzet voor een bloeiend kunstklimaat in Steenwijkerland blijft hij bescheiden. Maar de komende maanden staat hij toch even in de schijnwerpers: met een solo-expositie in Kulturhus De Eendracht in Giethoorn. Voor iemand die graag de regie in eigen handen houdt, is dat best even wennen. Zelfs tijdens het interview onderstreept hij zijn nauwgezetheid door af en toe iets te noteren in het aantekeningboekje dat hij altijd bij de hand heeft.

Precisie en accuratesse zijn het handelsmerk bij uitstek van Harm Visserman (1949). Hij wil *in control* zijn en zorgt ervoor dat alles altijd zo stipt en vlekkeloos mogelijk verloopt. Dat maakt hem de ideale secretaris van Kunstkring Steenwijkerland. Zijn hang naar perfectie is ook terug te vinden in de pasteltekeningen en kleurenhoutsneden die hij in maart en april exposeert in Kulturhus De Eendracht. De titel van de expositie 'Met krijt en inkt' verwijst naar de twee grote artistieke passies van de kunstenaar die land-

schappen, oude gebouwen, kerkintrieurs, vervallen schuren en oude schepen zowel in pasteltekeningen als in kleurenhoutsneden vastlegt. Voor zijn onderwerpen blijft hij dicht bij huis.

Passie voor tekenen

Optimale beheersing van de lastige technieken die Harm Visserman toepast, staat voorop. Hij blijft permanent sleutelen en schaven aan zijn ambachtelijke vaardigheden. Dat hij als geboren perfectionist veeleisend en streng is voor zichzelf, ligt voor de hand.

„Als kind tekende ik al graag en veel,” vertelt de kunstenaar. „Op de lagere school in Zwartsluis was het uurtje 'vrij tekenen' het mooiste uur van de week. Ik bewonderde de tekeningen van de toen al bijzonder getalenteerde Fred Weijs, die een paar klassen lager zat dan ik. Later heb ik nog een jaartje les van hem gehad. Veel bewondering had ik ook voor kunstenaar Harm de Noord die als tekendocent verbonden was aan de LTS in Meppel. Toch besloot ik om mij niet op het vrije tekenen te richten maar op bouwkundig tekenen.”

Aanvankelijk werkte Visserman als timmerman in de bouw. Via cursussen en avondstudies klom hij achtereenvolgens op tot uitvoerder, werkvoorbereider en calculator bij bouwbedrijf Moes in Zwolle, opzichter-technaar bij architectenbureau Van de Berg in IJsselmuiden, ambtenaar bouw- en woningtoezicht bij de

Markt Steenwijk, pastel. AANGELEVERDE FOTO

gemeentes Avereest en IJsselham en projectleider bij de afdeling ruimtelijke ordening van de gemeente Steenwijkerland. In laatstgenoemde functie bleef hij werkzaam tot zijn vervroegde pensionering op 62-jarige leeftijd. In de jaren '80 verhuisde hij met vrouw en drie dochters naar Oldemarkt waar hij zijn passie voor kunstbeoefening verder ontwikkelde in een eigen atelier. De aanvankelijke voorkeur voor pentekenen en aquarelleren maakte eind jaren '90 plaats voor pastelkrijt.

Workshop

Zoals (bijna) elke kunstenaar is ook Harm Visserman schatplichtig aan collega's die hem inspireerden en de kneepjes van het vak bijbrachten. Naast Fred Weijs en Harm de Noord noemt hij ook Roel Smelt als inspiratiebron: „Ik heb enkele jaren lessen gevolgd bij schildervereniging SAS

Duidelijk verschil in sfeer en stemming tussen houtsnede en pasteltekening

in Steenwijk. Smelt werkte daar toen als docent. Hij maakte mij enthousiast voor het werken met pastelkrijt. Ook Claudia van de Leur uit Wijhe behoort tot het selecte groepje collega-kunstenaars dat mij gevormd heeft als kunstenaar. Ik zag haar kleurenhoutsneden voor het eerst in een expositie tijdens de jaarlijkse Kunstmaand Ameland. Zij zette mij op het spoor van de houtdruk. Ik volgde een workshop bij haar en ging daarna zelf aan de slag. Tijdens de tentoonstelling in Giethoorn zal ik ook zelf een workshop geven voor iedereen die belangstelling heeft voor deze grafische techniek.”

In de tentoonstelling is te zien hoe de kunstenaar een bepaald gegeven zowel in pastelkrijt als in kleurenhoutsneden uitwerkt. Die werken worden bewust naast elkaar gepresenteerd, zodat de verschillen in sfeer en stemming onmiddellijk zichtbaar worden. Terwijl de pasteltechniek de kunstenaar in staat stelt om een bijna fotografische weergave van de werkelijkheid te maken, schuilt de kracht van zijn kleurenhoutsneden juist in de beperkingen die de weerbarstige techniek met zich meebrengt.

Zo valt de kleurenreductie op in 'Ronduite rond 1960'. Voor deze houtsnede beperkte de kunstenaar zich tot twee drukgangen (violet en geel), waardoor de nostalgische uitstraling versterkt wordt. In andere prenten loopt het aantal drukgangen soms op tot achttien. Ook het thema 'Wadlopers' is door Visserman zowel in pastel als in houtdruk weergegeven. Het gebrek aan kleur-

nuances en details wordt in de houtsnede ruimschoots gecompenseerd door de sfeer van weemoed en verlangen.

„Houtsneden hebben een heel eigen karakter,” vertelt Visserman. Het kleurgebruik is lastiger te sturen, maar daardoor ontstaan regelmatig bijzondere verrassingen. Daar komt bij dat het proces van snijden en drukken op zichzelf al een boeiend gegeven is.”

Werkelijkheid

In zijn pasteltekeningen, zoals die van de wandelgangen van het Zwolse Dominicanenklooster en de serie van monumentale kerkdeuren, openbaart de kunstenaar zich als de meester van het detail. Deze werken blinken uit door zijn oog voor detail en zijn precieze werkwijze. Maar sfeervolle accenten en levendige toevoegingen die afwijken van de concrete werkelijkheid ontbreken niet. Impressies van de markt in Steenwijk en het kerkplein in Vollehove onderstrepen dat.

„Ik vind het heerlijk om met pastelkrijt te werken,” bevestigt de kunstenaar, „Maar ook het ambachtelijke karakter van de houtdruktechniek intrigeert me. Beide werkwijzen stellen mij in staat om landschappen, oude kerken, kastelen of interieurs uit te drukken in specifieke sferen en kleuren. Daarnaast is het fascinerend om een bepaald gegeven op verschillende manieren uit te werken. Oude schepen met deuken, roest en klinknagels en oude schuren die nog net niet helemaal zijn ingestort blijven mij boeien. Al deze onderwerpen zijn uitermate geschikt om vanuit uiteenlopende invalshoeken te benaderen.”

› Tentoonstelling: Harm Visserman – 'Met krijt en inkt'; maart en april 2023 in Kulturhus De Eendracht, Giethoorn.

www.kulturhusgiethoorn.nl

Harm Visserman. FOTO CORINE CONCEPT & CREATIE